

C. BANKOVÝ DOHLED

1. BANKOVÝ SEKTOR

V roku 2002 sa postupne prejavovali výsledky reštrukturalizácie bankového sektora. Bolo zaznamenané zlepšenie produktivity bánk, ako aj iných finančných ukazovateľov, zvýšenie konkurencie na trhu bankových produktov, a to najmä v úverovej oblasti, a tiež priaznivý vývoj plnenia ukazovateľov obozretného bankového podnikania.

V slovenskom bankovom sektore pôsobilo k 31. decembru 2002 dvadsať bankových subjektov (osemnásť bánk a dve pobočky zahraničných bánk) a sedem zastúpení zahraničných bánk. Z uvedených osemnástich bánk sú tri stavebné sporiteľne. Z pätnástich univerzálnych bánk má osem bánk a jedna pobočka zahraničnej banky povolenie na vykonávanie hypotekárnych obchodov (HVB Bank Slovakia, a. s., Istrobanka, a. s., Ľudová banka, a. s., OTP Banka Slovensko, a. s., Slovenská sporiteľňa, a. s., Tatra banka, a. s., UniBanka, a. s., Všeobecná úverová banka, a. s., a Československá obchodní banka, a. s., pobočka zahraničnej banky v SR).

Objem upísaného základného imania bánk (bez NBS) poklesol medziročne o 14,7 mld. Sk, z 53,2 mld. Sk na 38,5 mld. Sk. Vývoj základného imania ovplyvnilo hlavne zrušenie Konsoli-

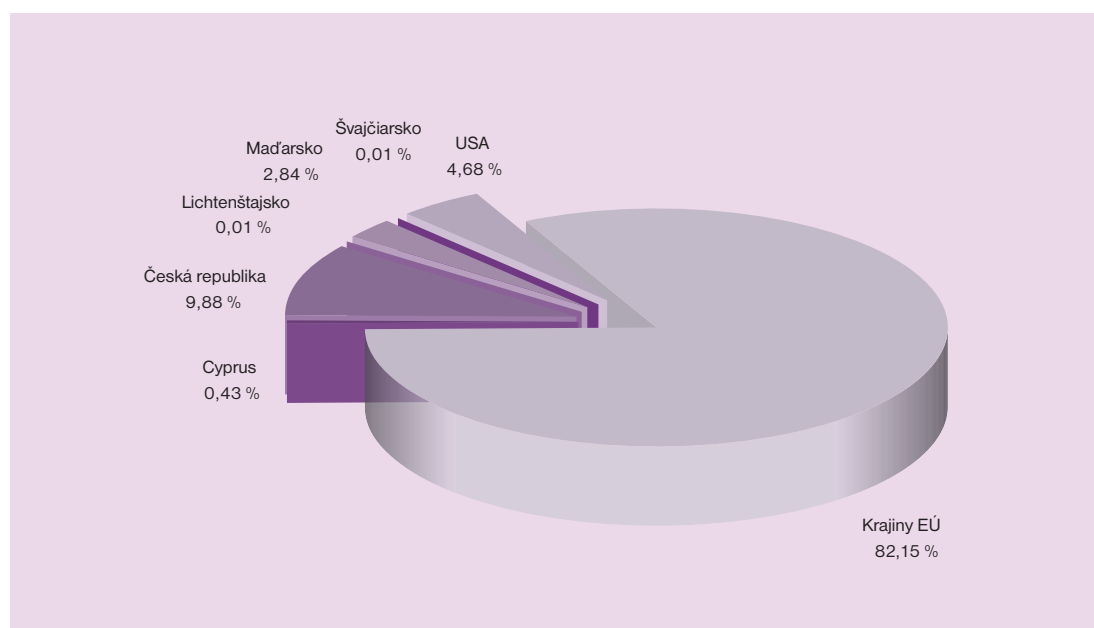
dačnej banky Bratislava, š. p. ú., k 31. januáru 2002 bez likvidácie (13,8 mld. Sk), ďalej zúčtovanie straty z hospodárenia z minulých rokov voči základnému imaniu v dvoch bankách a upísanie nových akcií v dvoch bankách.

Finančné prostriedky poskytnuté zahraničnými bankami svojim pobočkám sa znížili o 2,1 mld. Sk, zo 4,9 mld. Sk na 2,8 mld. Sk (ovplyvnené zmenou účtovania finančných prostriedkov poskytnutých pobočke zahraničnej banky).

Podiel zahraničných investorov na celkovom upísanom základnom imaní bánk a finančných zdrojoch poskytnutých zahraničnými bankami svojim pobočkám sa v roku 2002 výrazne zvýšil zo 60,6 % (k 31. decembru 2001) na 85,3 % (k 31. decembru 2002). Nárast bol spôsobený predovšetkým odpredajom štátom vlastnených podielov na základnom imaní bánk zahraničným investorom a zrušením Konsolidačnej banky Bratislava, š. p. ú.

Na základe súhlasu udeleného Národnou bankou Slovenska nadobudla v marci 2002 Bank für Arbeit und Wirtschaft Aktiengesellschaft Viedeň stopercentný podiel na základnom imaní Istrobanky, a. s.

Dňa 4. apríla 2002 sa uskutočnil prevod akcií Investičnej a rozvojovej banky, a. s., na OTP Bank Rt. Budapešť, ktorá sa stala jej majoritným

akcionárom s podielom na základnom imaní banky 95,7 %.

Fond národného majetku SR vyhlásil tretí tender na predaj akcií v Banke Slovakia, a. s. Z predložených žiadostí Banky Slovakia vydala Národná banka Slovenska v januári 2002 len jeden predchádzajúci súhlas zahraničnému investorovi – MEINL BANK Aktiengesellschaft Viedeň.

Akcionár Poštovej banky, a. s., Slovenská konsolidačná, a. s., vyhlásil tender na predaj svojho podielu (55,16 %) v uvedenej banke. Na základe žiadosti banky o udelenie predchádzajúceho súhlasu na poskytnutie informácií chránených bankovým tajomstvom udelila Národná banka Slovenska v marci a máji 2002 štyri rozhodnutia s predchádzajúcimi súhlasmi. Ponuku na odkúpenie akcií v stanovenom termíne predložili Tatra Banka, a. s., Bratislava a Česká poisťovňa, a. s., Praha. Predstavenstvo a následne dozorná rada Slovenskej konsolidačnej na svojom zasadnutí dňa 22. augusta 2002 rozhodli

o neprijatí žiadnej z ponúk súvisiacich s privatizáciou Poštovej banky z dôvodu nedosiahnutia požadovaných parametrov.

Dňa 1. októbra 2002 sa Slovenská záručná a rozvojová banka, š. p. ú., transformovala na akciovú spoločnosť (rozhodnutie Ministerstva financií SR a Národnej banky Slovenska).

Dve banky zmenili svoje obchodné mená: Poľnobanka, a. s., na UniBanka, a. s., dňa 1. apríla 2002 a Investičná a rozvojová banka, a. s., na OTP Banka Slovensko, a. s., dňa 1. augusta 2002.

2. HOSPODÁRSKE VÝSLEDKY BANKOVÉHO SEKTORA

Popri miernom náraste bilančnej sumy bolo v priebehu roka 2002 zaznamenané zlepšenie niektorých finančných ukazovateľov a tiež priaznivý vývoj plnenia ukazovateľov obozretného podnikania.

Hodnotenie vývoja ukazovateľov za bankový sektor ako celok k 31. decembru 2002 bolo uskutočnené za devätnásť subjektov (jedna banka má v zmysle § 38 ods. 6 Zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov predĺženú lehotu na podanie daňového priznania na daň z príjmov právnických osôb za rok 2002 do 30. júna 2003, a tým aj definitívnych údajov).

Bilančná suma (úhrn aktív v čistej hodnote) za devätnásť bánk bankového sektora SR vzrástla k 31. decembru 2002 v medziročnom porovnaní o 69,9 mld. Sk (o 7,53 %) na objem 998,7 mld. Sk.

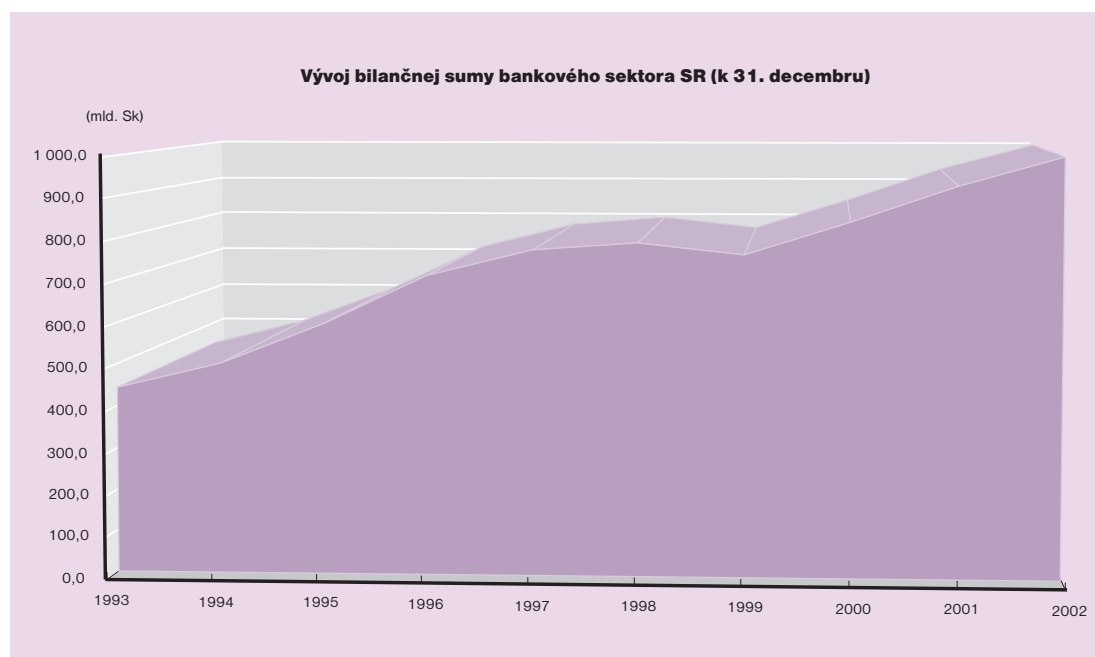
Vývoj bilančnej sumy bankového sektora bol ovplyvnený nárastom primárnych zdrojov o 25,3 mld. Sk (o 3,83 %) na objem 686,2 mld. Sk (vplyv Konsolidačnej banky bol zanedbateľný). Objem neanonymných vkladov vzrástol o 37,1 mld. Sk (o 10,22 %) na 400,0 mld. Sk. Sekundárne zdroje vzrástli o 15,5 mld. Sk (o 9,30 %) na objem 182,1 mld. Sk (Konsolidačná banka vykazovala k 31. decembru 2001 sekundárne zdroje v objeme 12,3 mld. Sk).

Výnosové aktíva bankového sektora vzrástli o 67,0 mld. Sk na 913,4 mld. Sk. Ich podiel na

aktívach spolu dosiahol k 31. decembru 2002 91,46 %, a to najmä vplyvom umiestňovania voľných zdrojov bánk do cenných papierov.

Celkové pohľadávky z úverov vykazované devätnástimi bankami predstavovali k 31. decembru 2002 objem 336,0 mld. Sk. Klasifikované úverové pohľadávky klesli o 36,9 mld. Sk na 37,6 mld. Sk, t.j. o 49,49 %, pričom vplyv Konsolidačnej banky na tomto poklese predstavoval 31,5 mld. Sk. Pretrvávalo sústredenie najväčšieho podielu klasifikovaných pohľadávok v odvetviach priemyslu, obchodu, poľnohospodárstva a stavebníctva. Banky vykázali 27,2 mld. Sk vytvorených opravných položiek. Krytie klasifikovaných pohľadávok vytvorenými opravnými položkami k ultimu hodnoteného obdobia dosiahlo 72,39 %. Podiel klasifikovaných pohľadávok na pohľadávkach spolu klesol na 11,20 %.

Banky vykázali k 31. decembru 2002 čistý zisk v objeme 11,8 mld. Sk. V medziročnom porovnaní to predstavuje nárast o 2,8 mld. Sk (o 30,43 %). Stratu ako hospodársky výsledok bežného obdobia k 31. decembru 2002 vykázali dve banky (k 31. decembru 2001 vykázali stratu tri banky).

Bankový sektor SR	31. 12. 2001	31. 12. 2002 ^{1/}	Rozdiel 12/02-12/01	Zmena v % 12/02-12/01
Počet pracovníkov	21 324	19 657	-1 667	-7,82
Počet bánk v SR	19	18	-1	-5,26
Počet pobočiek zahraničných bánk v SR	2	2	0	0,00
Počet zastúpení zahraničných bánk v SR	10	7	-3	-30,00
Počet pobočiek v SR	302	418	116	38,41
Počet nižších organizačných zložiek v SR	750	602	-148	-19,73
Počet pobočiek v iných krajinách	1	1	0	0,00
Počet nižších organizačných zložiek v iných krajinách	1	1	0	0,00
Počet zastúpení v iných krajinách	4	1	-3	-75,00
Úhrn aktív v tis. Sk	928 808 622	998 704 306	69 895 684	7,53
Výnosové aktíva v tis. Sk	846 437 823	913 424 586	66 986 763	7,91
Úhrn medzibankových aktív v tis. Sk	305 902 162	361 174 583	55 272 421	18,07
Úhrn devízových aktív v tis. Sk	171 926 887	131 040 719	-40 886 168	-23,78
Cenné papiere v tis. Sk	251 069 631	296 502 381	45 432 750	18,10
Pohľadávky z úverov v tis. Sk	338 661 341	336 001 978	-2 659 363	-0,79
z toho klasifikované pohľadávky v tis. Sk	74 519 912	37 638 512	-36 881 400	-49,49
Podiel klasifikovaných pohľadávok na úveroch spolu v %	22,00	11,20	-10,80	x
Nekrytá predpokladaná strata v tis. Sk	7 168	28 411	21 243	296,36
Vytvorené opravné položky ku klasifikovaným úverom v tis. Sk	61 474 702	27 246 500	-34 228 202	-55,68
Zákonné rezervy v tis. Sk	4 031 782	3 683 037	-348 745	-8,65
Základné imanie v tis. Sk	53 153 968	39 442 176	-13 711 792	-25,80
Vlastné zdroje v tis. Sk	116 611 762	95 769 476	-20 842 286	-17,87
Úhrn zdrojov – bankový sektor v tis. Sk	166 645 557	182 147 578	15 502 021	9,30
Úhrn zdrojov – nebankový sektor v tis. Sk	660 864 735	686 164 324	25 299 589	3,83
z toho neanonymné vklady v tis. Sk	362 934 016	400 016 993	37 082 977	10,22
Zisk bežného obdobia v tis. Sk	10 705 605	12 482 005	1 776 400	16,59
Strata bežného obdobia v tis. Sk	1 634 604	650 674	-983 930	-60,19
Saldo zisku a straty v tis. Sk	9 071 001	11 831 331	2 760 330	30,43
Kumulovaný hospodársky výsledok v tis. Sk	-25 129 947	21 823 541	46 953 488	-186,84
Kapitálová primeranosť	13,37	21,18	7,81	x

Bankový sektor SR bez konsolidačnej banky	31. 12. 2001	31. 12. 2002 ^{1/}	Rozdiel 12/02-12/01	Zmena v % 12/02-12/01
Úhrn aktív v tis. Sk	926 579 563	998 704 306	72 124 743	7,78
Výnosové aktíva v tis. Sk	845 756 090	913 424 586	67 668 496	8,00
Úhrn medzibankových aktív v tis. Sk	305 607 471	361 174 583	55 567 112	18,18
Úhrn devízových aktív v tis. Sk	171 926 887	131 040 719	-40 886 168	-23,78
Cenné papiere v tis. Sk	251 069 631	296 502 381	45 432 750	18,10
Pohľadávky z úverov v tis. Sk	306 942 277	336 001 978	29 059 701	9,47
z toho klasifikované pohľadávky v tis. Sk	43 016 528	37 638 512	-5 378 016	-12,50
Podiel klasifikovaných pohľadávok na úveroch spolu v %	14,01	11,20	-2,81	x
Nekrytá predpokladaná strata v tis. Sk	7 168	28 411	21 243	296,36
Vytvorené opravné položky ku klasifikovaným úverom v tis. Sk	30 346 045	27 246 500	-3 099 545	-10,21
Zákonné rezervy v tis. Sk	4 017 625	3 683 037	-334 588	-8,33
Základné imanie v tis. Sk	39 403 029	39 442 176	39 147	0,10
Vlastné zdroje v tis. Sk	102 390 990	95 769 476	-6 621 514	-6,47
Úhrn zdrojov – bankový sektor v tis. Sk	154 345 557	182 147 578	27 802 021	18,01
Úhrn zdrojov – nebankový sektor v tis. Sk	660 863 528	686 164 324	25 300 796	3,83
z toho neanonymné vklady v tis. Sk	362 934 016	400 016 993	37 082 977	10,22
Zisk bežného obdobia v tis. Sk	10 567 847	12 482 005	1 914 158	18,11
Strata bežného obdobia v tis. Sk	1 634 604	650 674	-983 930	-60,19
Saldo zisku a straty v tis. Sk	8 933 243	11 831 331	2 898 088	32,44
Kumulovaný hospodársky výsledok v tis. Sk	7 511 642	21 823 541	14 311 899	190,53
Kapitálová primeranosť	19,75	21,18	1,43	x

1/ sumár za devätnásť subjektov

3. VÝKON BANKOVÉHO DOHLĀDU A HODNOTENIE OBOZRETNÉHO PODNIKANIA BĀNK

Hlavnou úlohou a poslaním bankového dohľadu je podpora stability a zdravého rozvoja bĀnk, bankového systému a ochrana záujmov vkladateľov. V priebehu roku 2002 bolo vykonaných sedem dohľadok na mieste v šiestich bĀnkách.

Úsek bankového dohľadu Národnej banky Slovenska vydal 135 rozhodnutí v oblasti povolo- vacej činnosti vrátane rozhodnutí o prerušení ko- nania, konaní pre porušenie zákona, resp. uplat- nenia opatrení na nápravu.

Jedným zo základných regulačných nástrojov bankového dohľadu sú pravidlá obozretného podnikania bĀnk a nimi stanovené limity.

Kapitálová primeranosť bankového sektora SR v medziročnom porovnaní vzrástla o 1,43 % a dosiahla hodnotu 21,18 %. Limit kapitálovej primeranosti počas roka 2002 splňali všetky banky.

V priebehu roka 2002 bolo zaznamenané zlep- šenie plnenia limitov úverovej angažovanosti. K 31. decembru 2002 nesplnila stanovený limit voči nebankovým subjektom a limit sústredenia majetku voči osobám s osobitným vzťahom jedna banka. Limit voči bankovým subjektom a limit agregovanej čistej úverovej angažovanosti splnili všetky banky.

Limit mesačnej likvidity (podiel mesačných aktív a pasív, ktorý nesmie byť menší ako 1,0) a limit podielu súčtu stálych a nelikvidných aktív k vlast-

ným zdrojom a rezervám (nesmie byť väčší ako 1) splnili všetky banky.

Opatrením NBS stanovené limity na nezabezpe- čené devízové pozície k 31. decembru 2002 tiež splnili všetky banky.

4. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A SPOLUPRÁCA S DOMÁCIAMI INŠTITÚCIAMI

V roku 2002 boli uzatvorené a podpísané Dohody o spolupráci s partnerskými inštitúciami z Nemecka, Maďarska, Francúzska, Českej re- publiky a Talianska.

Ďalej boli podpísané dvojstranné dohody o spolupráci v oblasti výkonu bankového dohľadu medzi Národnou bankou Slovenska a Úradom pre finančný trh (výmena informácií v rámci výkonu dohľadu na konsolidovanom základe, koordinácia činností a spolupráca pri kontrolnej činnosti) a Prezidiom Policajného zboru Ministerstva vnútra SR (vzájomná informovanosť pri plnení úloh vyplývajúcich z výkonu bankového dohľadu NBS a úradu finančnej polície smerujúcich k odhaľo- vaniu nezákonných finančných operácií a ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti).

V roku 2002 sa začala spolupráca medzi Národnou bankou Slovenska a Office of the Comptroller of the Currency (USA) na báze Letters of Understanding, ktorých náplňou je spolupráca dohľadacích autorít prostredníctvom výmeny informácií.